

UDC: 353

DOI: [https://doi.org/10.32689/2617-2224-2019-4\(19\)-132-143](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2019-4(19)-132-143)

Литвин Наталія Михайлівна,
член Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління, старший викладач кафедри публічного адміністрування, Міжрегіональна Академія управління персоналом, 03039, м. Київ, вул. Фрометівська, 2, тел.: +38 (073) 008 09 03, e-mail: id.vip.777@ukr.net

ORCID: 0000-0003-0120-3443

Литвин Наталія Михайлівна,
член Всеукраїнської асамблеї докторів наук по государственному управлению, старший преподаватель кафедры публичного администрирования, Межрегиональная Академия управления персоналом, 03039, г. Киев, ул. Фрометовская, 2, тел.: +38 (073) 008 09 03, e-mail: id.vip.777@ukr.net

ORCID: 0000-0003-0120-3443

Lytvyn Nataliia Mykhailivna,

Member of the Ukrainian Assembly of Doctors of Science in Public Administration, Senior Lecturer of the Department of Public Administration, Interregional Academy of Personnel Management, 03039, Kyiv, Str. Frometivska, 2, tel.: +38 (073) 008 09 03, e-mail: id.vip.777@ukr.net

ORCID: 0000-0003-0120-3443

СТАН ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ТА АНАЛІЗ ЇХНЬОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ

Анотація. На сьогодні гострою постала проблема щодо стану місцевих бюджетів, котрий вказує на обмеженість фінансових ресурсів. Як наслідок, місцеві органи влади не можуть виконувати належним чином покладені на них функції та завдання. Наразі Україна відчуває потребу в ефективних, динамічних і високопрофесійних інститутах державної влади.

Кількісні показники є важливими під час оцінювання ефективності місцевих громад, однак вони мають враховуватися в жорсткій кореляції. Вкрай важливим є показник чисельності населення громади, від якого залежить скільки грошей з державного бюджету отримає місцева громада на власні потреби.

На практиці використання статистичного показника чисельності населення в територіальному розрізі вказує на те, що він враховується під час

формування багатьох важливих бюджетоутворюючих показників. Даний показник застосовується як під час розрахунку показників забезпеченості населення територіальної громади об'єктами соціальної інфраструктури, так і під час розрахунку інших витрат в системі міжбюджетних відносин. Для розрахунку використовується чисельність постійного проживаючого населення територіальної громади.

Основними елементами спроможності територіальних громад є їхня площа та кількість населення, яке проживає на ній. Чим більша територія, тим більше вона дає змогу реалізувати інфраструктурні, інвестиційні та інноваційні проекти. Даний показник впливає на перспективу місцевої територіальної громади щодо залучення українських і закордонних інвестиційних та інноваційних ресурсів, а також збільшує конкурентоспроможність регіону.

Основні показники територіальної громади дають змогу розподілити місцеві громади за рівнем їхньої спроможності та інвестиційної привабливості.

Звичайно, для створення ефективної політики розвитку територіальних громад недостатньо використання тільки кількісних показників населення. Важливо опиратися й на якісні показники, такі як задоволеність місцевого населення, рівень комунікації державних органів влади із громадськістю тощо.

Ключові слова: фінансова спроможність, інвестиційна привабливість, територіальна громада, економічний розвиток регіонів, органи місцевого самоврядування.

СОСТОЯНИЕ ТЕРРИТОРИАЛЬНЫХ ОБЩИН И АНАЛИЗ ИХ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ

Аннотация. На сегодня острой проблемой является состояние местных бюджетов, которое указывает на ограниченность финансовых ресурсов. Как следствие, местные органы власти не могут выполнять надлежащим образом возложенные на них функции и задачи. Сейчас Украина испытывает потребность в эффективных, динамических и высокопрофессиональных институтах государственной власти.

Количественные показатели важны при оценке эффективности местных общин, однако они должны учитываться в жесткой корреляции. Крайне важным является показатель численности населения общины, от которого зависит сколько денег из государственного бюджета получит местная община на собственные нужды.

На практике использование статистического показателя численности населения в территориальном разрезе указывает на то, что он учитывается при формировании многих важных бюджетообразующих показателей. Данный показатель применяется, как при расчете показателей обеспеченности населения территориальной общины объектами социальной инфраструктуры, так и при расчете других расходов в системе межбюджетных отношений. Для расчета используется численность постоянного проживающего населения территориальной общины.

Основными элементами способности территориальных общин является их площадь и количество проживающего населения. Чем больше территория, тем больше она позволяет реализовать инфраструктурные, инвестиционные и инновационные проекты. Данный показатель влияет на перспективу местной территориальной общины по привлечению украинских и зарубежных инвестиционных и инновационных ресурсов, а также увеличивает конкурентоспособность региона.

Основные показатели территориальной общины позволяют распределить местные общины по степени их способности и инвестиционной привлекательности.

Конечно, для создания эффективной политики развития территориальных общин недостаточно использования только количественных показателей населения. Важно опираться и на качественные показатели, такие как удовлетворенность местного населения, уровень коммуникации государственных органов власти с общественностью и т. д.

Ключевые слова: финансовая независимость, инвестиционная привлекательность, территориальная община, экономическое развитие регионов, органы местного самоуправления.

THE STATE OF TERRITORIAL COMMUNITIES AND ANALYSIS OF THEIR INVESTMENT ATTRACTIVENESS

Abstract. Today, the acute problem is the state of local budgets, indicating the limited financial resources. As a result, local authorities cannot perform properly the functions and tasks assigned to them. Now Ukraine is in need of effective, dynamic and highly professional institutions of state power.

Quantitative indicators are important in assessing the effectiveness of local communities, but they must be taken into account in a strong correlation. It is extremely important to measure the population of the community, which depends on how much money from the budget the local community for their needs will receive.

As a matter of fact, the use of the statistical indicator of the population in the territorial context indicates that it is taken into account during the formation of many important budget-forming indicators. This indicator is used both in the calculation of indicators of provision of the population of the territorial community with social infrastructure, and in the calculation of other expenses in the system of inter-budgetary relations. The number of permanent residents of the territorial community is used for the calculation.

The main elements of ability territory communities is their size and population. The larger the area is, the more it allows to implement infrastructure, investment and innovation projects. This indicator affects the prospects of the territorial community of Ukrainian and foreign investment and innovation resources, as well as increases the competitiveness of the region.

Key indicators of territorial communities allow to distribute local communities according to their level of ability and investment attractiveness.

Of course, to create an effective policy for the development of territorial communities, it is not enough to use only quantitative indicators of the population. It is important to rely on qualitative indicators, such as the satisfaction of the local population, the level of communication of public authorities with the public and the like.

Keywords: financial solvency, investment attractiveness, territorial community, economic development of regions, local governments.

Постановка проблеми. Територія громади, кількість проживаючого населення та рівень інвестиційної привабливості — все це важливі елементи соціально-економічної системи, спрямованої на досягнення головної мети — підвищення якості життя місцевого населення та економічного розвитку країни загалом. Тому необхідно проаналізувати основні показники територіальних громад та визначити економічний потенціал регіонів для їх подальшого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню проблематики соціально-економічного розвитку регіонів присвятили свої праці такі відомі вчені: О. Василик, І. Вахович, В. Пилипів, С. Попов, М. Козоріз, О. Кириленко, В. Кравченко, І. Луніна, В. Опарін, Л. Тичковська, І. Радіонова, С. Юрій та ін. Проаналізувавши праці вітчизняних і закордонних вчених у світлі сучасних викликів соціально-економічного розвитку виникає необхідність поглибленому вивченні економічного потенціалу регіонів України в умовах децентралізації влади.

Метою статті є аналіз основних показників територіальних громад, визначення їхнього економічного по-

тенціалу та інвестиційної привабливості.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз здійснювався за підсумками 2018 р., показники яких характеризують чисельність населення та площу об'єднаних територіальних громад, а саме: кількість ОТГ в Україні, загальна кількість населення в цих ОТГ, загальна площа яку займають ОТГ від площі області, середня кількість населення та середня площа однієї ОТГ в розрізі областей.

У таблиці наведено чисельність населення в Україні, яке проживає в усіх ОТГ станом на 1.01.2018 р. становить 5,581 млн осіб, або 13,2 % від усього населення. Площа, яку займають ОТГ становить 164 тис. км², або 28,5 % від загальної площі України. У середньому по Україні в одній ОТГ проживає 8,4 тис. осіб, а площа однієї ОТГ у середньому становить 247 км².

У Вінницькій області містяться 34 ОТГ. Населення, яке мешкає в цих ОТГ становить 241,8 тис. осіб, або 15,4 % від населення всієї області. Це на 2,2 % більше, ніж у середньому по Україні. Показник середньої кількості населення в одній ОТГ менший за середній майже на 1000 осіб і становить 7112 осіб на одну ОТГ. Площа, яку займають ОТГ у Вінницькій

Область	Кількість ОТГ	Чисельність населення станом на 01.01.2018 р.	Площа ОТГ, км ²	Населення, середня чисельність станом на 01.01.2018 р.	Площа, км ²	Чисельність населення ОТГ, % до всього населення області	Площа ОТГ, % від площі області	Площа ОТГ, % від площі області	Площа, км ² під однією ОТГ у середньому
Вінницька	34	241 800	3 894	1 568 723	26 513	15,4	14,7	7 112	115
Волинська	40	271 900	8 993	1 035 729	20 144	26,3	44,6	6 798	225
Дніпропетровська	56	417 800	15 617	3 227 831	31 974	12,9	48,8	7 461	279
Донецька	9	121 600	3 460	4 187 576	26 517	2,9	13,0	13 511	384
Житомирська	45	434 000	15 976	1 232 008	29 832	35,2	53,6	9 644	355
Закарпатська	6	71 400	616	1 255 322	12 777	5,7	4,8	11 900	103
Запорізька	36	282 200	12 872	1 722 382	27 180	16,4	47,4	7 839	358
Івано-Франківська	23	212 900	2 370	1 374 770	13 928	15,5	17,0	9 257	103
Київська	9	96 700	2 044	1 748 505	28 131	5,5	7,3	10 744	227
Кіровоградська	13	95 800	2 400	949 835	24 588	10,1	9,8	7 369	185
Луганська	8	81 100	4 462	2 163 205	26 684	3,7	16,7	10 138	558
Львівська	35	281 300	3 832	2 511 238	21 833	11,2	17,6	8 037	109
Миколаївська	28	190 800	8 726	1 140 609	24 598	16,7	35,5	6 814	312
Одеська	24	246 900	7 963	2 372 015	33 310	10,4	23,9	10 288	332
Полтавська	39	263 900	7 528	1 405 991	28 748	18,8	26,2	6 767	193
Рівненська	25	171 400	4 697	1 159 587	20 047	14,8	23,4	6 856	188
Сумська	28	211 100	7 973	1 092 092	23 834	19,3	33,5	7 539	285
Тернопільська	40	327 300	5 394	1 049 061	13 823	31,2	39,0	8 183	135
Харківська	12	151 700	3 753	2 678 371	31 415	5,7	11,9	12 642	313
Херсонська	26	181 000	7 798	1 045 549	28 461	17,3	27,4	6 962	300
Хмельницька	39	445 500	10 706	1 271 246	20 645	35,0	51,9	11 423	275
Черкаська	26	160 000	3 478	1 216 734	20 900	13,1	16,6	6 154	134
Чернівецька	26	268 300	3 206	903 636	8 097	29,7	39,6	10 319	123
Чернігівська	37	355 500	16 396	1 011 536	31 865	35,1	51,5	9 608	443
Україна	664	5 581 900	164 152	42 216 766	575 844	13,2	28,5	8 406	247

Розроблено автором на основі відкритих джерел

області – 3,89 тис. км². Це становить 14,7 % площі області, що майже вдвічі менше, ніж у середньому по Укра-

їні. Також середня площа однієї ОТГ більше, ніж удвічі менша від показника держави і становить 115 км².

Волинська область налічує 40 ОТГ, загальна кількість населення яких становить 271 тис. чол., або 26,3 % від населення усієї області. Зважаючи на середній показник чисельності населення в ОТГ по Україні, даний показник Волинської області перевищує його вдвічі. Середня кількість населення в одній ОТГ складає 6 798 чол., що на 1 608 чол. менше середнього показника кількості по Україні. Загальна площа всіх ОТГ у Волинській області складає 8,99 тис. км², або 44,6 % від площі області, що на 16 % більше, від середнього показника в країні. Середня площа однієї ОТГ становить 225 км² яка майже дорівнює середньому показнику держави.

Найбільша кількість ОТГ припадає на Дніпропетровську область — 56, з кількістю мешканців 417 тис. чол., або 12,9 % від усієї області. Цей показник перебуває на рівні середнього показника чисельності населення в ОТГ по Україні. У середньому в одній ОТГ Дніпропетровської області кількість мешканців складає 7 461 осіб, що менше на 1000 осіб за середній показник по країні. Площа всіх ОТГ області становить 15,61 тис. км², або 48,8 % від загальної площі області, що на 23 % більше від середнього показника по країні. Середня площа однієї ОТГ складає 279 км², яка трохи перевищує середній показник в Україні.

У Донецькій області створено 9 ОТГ, загальна кількість населення в яких складає 121 тис. осіб, або 2,9 % від усієї області, цей показник менший (понад 10 %) від середнього показника в Україні. Середня кількість населення в одній ОТГ є найвищою в

Україні і складає 13551 осіб, цей показник перевищує середній, більше, ніж на 5000 осіб в країні. Загальна площа всіх ОТГ Донецької області складає 3,46 тис. км², або 13 % від загальної площі області, що вдвічі менше, ніж у середньому в Україні. Середня площа однієї ОТГ складає 384 км² та перевищує середній показник по державі.

Житомирська область налічує 45 ОТГ, кількість мешканців складає 434 тис. осіб, або 35,2 % від населення всієї області, це втричі більше від середнього показника в країні. Показник середньої кількості населення в одній ОТГ більший за середній по Україні на більше, ніж 1000 осіб і складає 9644 осіб на одну ОТГ. У Житомирській області загальна площа всіх ОТГ є найвищою в державі та складає 15,97 тис. км², або 53,6 % площі області, що перевищує середній показник по Україні на 25,1 %. У середньому площа однієї ОТГ складає 355 км² та є вищим за середній показник по країні.

У Закарпатській області найменша в країні кількість створених ОТГ — 6. Загальна кількість населення, яка мешкає в цих ОТГ також є найменшою в Україні та складає всього 71 тис. осіб, або 5,7 % від усього населення області. Цей показник майже втричі менший від середнього показника по країні. Середня кількість населення однієї ОТГ Закарпатської області складає 11900 осіб, що на більше, ніж 3000 перевищує середній показник по Україні. Загальна площа всіх ОТГ становить 616 км², або 4,8 % площі області, даний показник у шість разів менший від середнього показника по державі. Також середня площа однієї

ОТГ є найменшою в Україні і становить лише 103 км².

У Запорізькій області містяться 36 створених об'єднаних територіальних громад, загальна кількість мешканців яких складає 282 тис. осіб, або 16,4 % від населення всієї області. Даний показник на 3,2 % перевищує середній показник по Україні. В одній ОТГ середня кількість населення складає 7839 осіб, що майже відповідає середньому показнику по державі. Площа, яку займають ОТГ у Запорізькій області складає 12,87 тис. км², або 47,4 % від загальної площі області, що перевищує на 18,9 % середній показник по Україні. У середньому площа однієї ОТГ складає 358 км² та є значно вищим за середній показник по країні.

Загалом в Івано-Франківській області діють 23 ОТГ. Кількість мешканців складає 212 тис. осіб, або 15,5 % від населення всієї області, даний показник на 2,3 % перевищує середній показник по державі. Середня кількість населення в одній ОТГ вища за середню по країні на більше, ніж 1000 осіб і становить 9257 осіб на одну ОТГ. Загальна площа всіх об'єднаних територіальних громад в Івано-Франківській області становить 2,37 тис. км², або 17% від площі області, що майже вдвічі менше, за середній показник по Україні. Площа однієї ОТГ у середньому становить лише 103 км² та, разом із таким показником в Закарпатській області, є найменшими по країні.

У Київській області налічується всього 9 об'єднаних територіальних громад, як і в Донецькій області. Загальна кількість мешканців у ОТГ області становить 96 тис. чол., або

5,5% від населення області. Даний показник чисельності населення вдвічі менший від середнього показника по всій території України. В одній ОТГ середня кількість населення складає 10744 осіб, що більше за середній показник по країні на 2338 чол. Площа, яку займають ОТГ Київської області дорівнює 2 тис. км², або 7,3 % від загальної площі області, що майже вчетверо менше, за середній показник по Україні. Одна ОТГ у середньому займає площу 227 км², яка майже дорівнює середньому показнику держави.

У Кіровоградській області створено 13 ОТГ. Кількість мешканців дорівнює 95 тис. осіб, або 10,1 % від загального населення області, та майже відповідає середньому показнику по країні. Показник середньої кількості населення однієї ОТГ налічує 7369 осіб, який на 1000 осіб менший від середнього показника по державі. Площа Кіровоградської області яку займають ОТГ складає 2,4 тис. км², або 9,8 % від загальної площі області, що втричі менше від середнього показника країни. В середньому територія однієї ОТГ значно менша від середнього показника по Україні і становить 185 км².

У Луганській області містяться 8 ОТГ. Проживаюче населення в яких становить 81 тис. осіб, або 3,7 % від загального населення області, що на 10 % менше, ніж у середньому по Україні. В одній ОТГ Луганської області середня кількість мешканців складає 10138 осіб, що на 1732 осіб більше порівнюючи із середнім показником кількості населення в ОТГ по державі. Загальний обсяг площі яку займають ОТГ дорівнює 4,4

тис. км², або 16,7 % від площі області, що менше на 11,8 % від середнього показника по країні. Площа однієї ОТГ є найвищою від середнього показника в Україні та складає 558 км².

У Львівській області діють 35 об'єднаних територіальних громад. Населення, котре проживає на їх території складає 281 тис. осіб, або 11,2 % від населення області, та майже відповідає середньому показнику по країні. Показник середньої кількості населення в одній ОТГ дорівнює 8037 осіб, що також майже відповідає середньому показнику по Україні. Загальна площа яку займають ОТГ Львівської області становить 3,8 тис. км², або 17,6% від площі області, що на 10 % менше від середнього показника по державі. Також середня площа однієї ОТГ удвічі менша від показника по країні і становить лише 109 км².

Миколаївська область налічує 28 ОТГ, загальна кількість населення становить 190 тис. осіб, або 16,7 % від населення області, що перевищує середній показник держави. В одній ОТГ Миколаївської області середня кількість населення складає 6814 чол., що на 1592 осіб менше за середній по країні показник. Загальна площа всіх ОТГ області становить 8,7 тис. км², або 35,5 % від площі області, що на 7 % більше від середнього показника по Україні. У середньому територія однієї ОТГ займає площу яка становить 312 км², що також є вищою від середнього показника по країні.

В Одеській області створено 24 об'єднаних територіальних громади, з загальною кількістю мешканців 246 тис. осіб, що становить 10,4 % від населення області, що майже відпові-

дає середньому показнику населення держави. Середня кількість населення в одній ОТГ вища на 1882 осіб за середню по країні і становить 10228 осіб на одну ОТГ. Площу яку займають ОТГ Одеської області складає 7,9 тис. км², або 23,9 % від загальної площі області, цей показник менший на 4,6 % від середнього показника в Україні. Також у середньому територія однієї ОТГ займає площу, що становить 332 км², даний показник є вищим від середнього показника по країні.

У Полтавській області функціонує 39 ОТГ. Загальна кількість населення, яка мешкає в зазначених ОТГ становить 263 тис. осіб або 18,8 % від населення області, що на 5,6 % перевищує середній показник по країні. В одній ОТГ середня кількість населення складає 6767 осіб, що є нижчою за середній показник по державі на 1639 осіб Площу Полтавської області займають ОТГ, територія яких складає 7,5 км², або 26,2 % від загальної площі області, це приблизно дорівнює середньому показнику по Україні. Середня площа однієї ОТГ займає 193 км², яка є нижчою від середнього показника в державі.

Рівненська область налічує 25 ОТГ. Населення, котре проживає в них складає 171 тис. осіб, або 14,8 % від загального населення області. Цей показник відповідає середньому показнику населення в державі. Середня кількість населення, яка перебуває в одній ОТГ дорівнює 6856 осіб, цей показник є нижчим за середній по Україні. ОТГ Рівненської області займають площу з загальною територією 4,6 км², або 23,4 % від площі області, що є менше на 5,1 %

від середнього показника по країні. Одна ОТГ у середньому займає площу 188 км², а також вона є нижчою від середнього показника по Україні.

У Сумській області створено 28 об'єднаних територіальних громад, загальна кількість населення, яка мешкає в цих ОТГ складає 211 тис. осіб, або 19,3 % від області населення, це на 6,1 % більше, ніж у середньому по Україні. В одній ОТГ Сумської області середня кількість населення складає 7539 осіб, що майже відповідає середньому показнику населення держави. Площу, яку займають ОТГ, становить 7,9 км², або 33,5 % від загальної площі області, що на 5 % більше від середнього показника держави. Середня площа однієї ОТГ складає 285 км², даний показник є вищим від середнього показника по країні.

У Тернопільській області діють 40 ОТГ, кількість мешканців в яких дорівнює 327 тис. осіб, або 31,2 % від усього населення області, що на 18 % більше, ніж у середньому по державі. Показник середньої кількості населення в одній ОТГ складає 8183 осіб, а також відповідає середньому показнику населення по Україні. Загальна площа об'єднаних територіальних громад Тернопільської області складає 5,3 км², або 39 % від площі області, що на 10,5 % більше, ніж у середньому по країні. У середньому площа однієї ОТГ становить 135 км² та є нижчою за середній показник у державі.

У Харківській області містяться 12 ОТГ. Загальна кількість населення, яка мешкає в ОТГ області становить 151 тис. осіб, або 5,7 % від населення області, даний показник на 7,5 % менше, ніж у середньому по

Україні. В одній ОТГ середня кількість мешканців становить 12642 осіб, що на 4 236 осіб більше від середнього показника держави. Площа всіх ОТГ Харківської області дорівнює 3,7 км², або 11,9 % від загальної площі області, що менше на 16,6 % від середнього значення по Україні. Середня площа однієї ОТГ складає 313 км², цей показник значно вищий від середнього показника країни.

У Херсонській області створено 26 об'єднаних територіальних громад. Кількість мешканців становить 181 тис. осіб, або 17,3 % від загального населення області, що є вищою на 4,1 % за середній показник у державі. Кількість жителів в одній ОТГ дорівнює 6962 осіб, цей показник менший на 1444 осіб за середній по країні. Загальна площа всіх ОТГ у Херсонській області дорівнює середньому показнику по державі та складає 7,7 км², або 27,4 % від площі області. Також у середньому площа однієї ОТГ складає 300 км², який вищий від середнього показника країни.

У Хмельницькій області функціонує 39 ОТГ, загальна кількість населення, яка мешкає в цих ОТГ є найбільшою в Україні і становить 455 тис. осіб або 35 % від населення області, даний показник є вищим за середній по державі на 21,5 %. Показник середньої кількості населення в одній ОТГ складає 11 423 осіб, що більше, ніж на 3000 осіб перевищує середній показник по країні. У Херсонській області площа всіх ОТГ складає 10,7 км², або 51,9 % від загальної площі області, цей показник є майже вдвічі вищим від середнього показника по Україні. Площа однієї ОТГ є вищою від середнього показ-

ника в державі та становить у середньому 275 км².

Черкаська область налічує 26 ОТГ. Кількість мешканців, котрі живуть в даних ОТГ налічує 160 тис. осіб, або 13,1 % від всього населення області. Даний показник відповідає середньому показнику по державі. В одній ОТГ середня кількість населення складає 6154 осіб, що більш, ніж на 2000 осіб менше від середнього показника по Україні. Також загальна площа всіх ОТГ у Черкаській області становить 3,4 км², або 16,6 % від площі області, яка майже вдвічі менша від середнього показника країни. У середньому площа однієї ОТГ становить 134 км², яка значно менша від середнього показника в державі.

У Чернівецькій області містяться 26 об'єднаних територіальних громад, загальна кількість мешканців яких дорівнює 268 тис. осіб, або 29,7 % від населення області, що перевищує на 16 % від середнього показника в країні. У Черкаській області середня кількість населення однієї ОТГ складає 10319 осіб. Цей показник перевищує середній у державі на 1 913 осіб. Загальна площа всіх ОТГ складає 3,2 км², або 39,6 % від площі області, що майже вдвічі більше ніж середній показник в Україні. Також площа однієї ОТГ майже вдвічі менша від середнього показника по державі та дорівнює 123 км².

У Чернігівській області налічується 37 ОТГ. Проживаюче населення в яких складає 355 тис. осіб, або 35,1 % від усього населення області, це майже втричі більше від середнього показника в Україні. В одній ОТГ середня кількість населення становить 9608 осіб, що більше, ніж 1000

чол. перевищує середній показник по країні. В Черкаській області усі ОТГ займають найбільшу площу в державі, яка дорівнює 16,3 км², або 51,5 % від загальної площі області, що на 23 % перевищує середній показник по країні. Також майже вдвічі більша від середнього показника по Україні площа однієї ОТГ та в середньому становить 447 км².

Таким чином, ОТГ займають істотну площу в усіх областях, в яких проживає понад 13 % населення України. У чотирьох областях, а саме Житомирській, Тернопільській, Хмельницькій та Чернігівській, кількість населення в ОТГ на 30 % перевищує від загального населення. Також у трьох областях (Житомирська, Хмельницька, Чернігівська) ОТГ займають більше, ніж 50 % території області. Зокрема, необхідно зазначити, що у п'яти областях кількість населення в ОТГ не перевищує 10 % від загальної чисельності населення області (Донецька, Закарпатська, Київська, Луганська та Харківська області).

Висновки і перспективи подальших досліджень. Під час визначення економічного потенціалу громад та їхнього рівня інвестиційної привабливості визначальним є показник площі територіальної громади. Варто зазначити, що показник фактичної чисельності населення громади є важливим елементом для отримання фінансової допомоги з державного бюджету.

Аналізуючи ефективність територіальних громад важливо спиратися не тільки на кількісні показники, а й на якісні, такі, як задоволеність проживаючого населення територіаль-

ної громади, участь місцевого населення у процесах, що відбуваються на території громади, а також рівень комунікації й інформатизації місцевого населення з державними органами влади.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Біла С. О. Вплив децентралізації на стимулювання економічного зростання територіальних громад в Україні / С. О. Біла // Наук. часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Серія № 18. Економіка і право : зб. наук. пр. Вип. 27. К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2014. С. 61–69.
2. Експертний аналіз бюджетів ОТГ по кожній області [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://decentralization.gov.ua/news/10218>
3. Сторонянська І. З. Напрямки модернізації фінансового забезпечення розвитку сільських територіальних громад у контексті завдань адміністративно-територіальної реформи / І. З. Сторонянська, А. О. Пелехатий // Фінанси України. 2014. № 10. С. 97–108.
4. Сухарська Л. В. Елементи системи фінансового забезпечення розвитку територіальної громади / Л. В. Сухарська // Вісн. НАДУ. 2016. № 1. С. 119–125.
5. Сторонянська І. З. Бюджети розвитку місцевих бюджетів: проблеми формування та використання в контексті поглиблення фінансової децентралізації / І. З. Сторонянська, Л. Я. Бенюк // Фінанси України. 2016. № 5. С. 34–47.
6. Мамонов К. А. Економіко-математичне моделювання (модульний варіант) : навч. посіб. для студ. галузі знань 0305 “Економіка та під-

приємництво” напряму підготовки 6.030509 “Облік і аудит” / К. А. Мамонов, Б. Г. Скоков, С. Я. Політучий. Х. : ХНАМГ, 2010. 226 с.

7. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/page7>
8. Павлюк А. П. Економічні аспекти формування спроможних територіальних громад в Україні / А. П. Павлюк // Стратег. пріоритети. 2016. № 1 (38). С. 137–146.

REFERENCES

1. Bila S. O. (2014) Vplyv detsentralizatsii na stymuliuvannia ekonomichnoho zrostannia terytorialnykh hromad v Ukraini [Influence of decentralization on stimulation of territorial communities economic growth in Ukraine] // *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova* [Scientific journal of NPU M. P. Drahomanov]. — Ser. № 18. Ekonomika i pravo: zb. naukovykh pr. [Economics and law : journal of science work]. — Vol. 27. — K.: NPU M. P. Drahomanova, 2014. — p. 61–69 [in Ukrainian].
2. Ekspertnyi analiz biudzhetyv OTG po kozhnii oblasti [Expert analysis of UTC budgets for each region]. (2018). decentralization.gov.ua. Retrieved from <https://decentralization.gov.ua/news/10218> [in Ukrainian].
3. Storianska I. Z., Pelekhatyi A. O. (2014) Napriamky modernizatsii finansovoho zabezpechennia rozvytku silskykh terytorialnykh hromad u konteksti zvdan administratyvno-terytorialnoi reformy [Directions of modernize financial security of rural communities in the context of the tasks of administrative and territorial reform], *Finansy Ukrainy* [Finances of Ukraine]. — 2014. — №10. — p. 97–108 [in Ukrainian].

4. Sukharska L. V. (2016) Elementy systemy finansovoho zabezpechennia rozvytku terytorialnoi hromady [Elements of financial support system for the development of the territorial community], *Visnyk NADU pry Prezydentovi Ukrainy* [NADA Bulletin under the President of Ukraine]. — № 1. — P. 119–125 [in Ukrainian].
5. Storianska I. Z., Benovska L. Ya. (2016) Biudzhety rozvytku mistsevykh biudzhetyv: problemy formuvannia ta vykorystannia v konteksti pohlyblennia finansovoi detsentralizatsii [Budgets of local budgets development: problems of formation and use in the context of deepening of financial decentralization], *Finansy Ukrainy* [Finances of Ukraine]. — 2016. — № 5. — P. 34–47 [in Ukrainian].
6. Mamonov K. A., Skokov B. H., Polytuchy S. Ya. (2010) Ekonomiko-matematychne modeliuвання (modulnyi variant): navch. posibn. dlia studentiv haluzi znan 0305 “Ekonomika ta pidpriemnytstvo” napriamu pidhotovky 6.030509 “Oblik i audyt” [Economic-mathematical modeling (modular version): tutor. Manual For students of the field of knowledge 0305 “Economics and Entrepreneurship” direction 6.030509 “Accounting and Audit”] [in Ukrainian].
7. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), “Bjudzhetnyj kodeks Ukrainy” [Budget Code of Ukraine]. — Available at : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/page7> [in Ukrainian].
8. Pavliuk A. P. (2016) Ekonomichni aspekty formuvannia spromozhnykh terytorialnykh hromad v Ukraini [Economic Aspects of Empowering Territorial Communities in Ukraine], *Stratehichni priorytety* [Strategic Priorities]. — № 1 (38). — p. 137–146 [in Ukrainian].